

Foto: Pixino

Stenar som vandrar

Inledning	Har du undrat varför det kan ligga stora stenar ovanpå sanden på en sandstrand. Varför åker inte stenarna ner i sanden?
Material	Mätglas eller annat högt genomskinligt kärl, gärna av plast, sand eller salt, sten eller glaskulor eller stenar.
Utförande	Lägg en eller flera kulor/stenar i ett mätglas (gärna av plast) 1. Fyll på med sand eller salt 2. Sätt en kork på mätglaset eller håll en hand över och skaka 3. Vad händer med kulorna?

Till läraren

Teori	(3) Kulorna/stenarna kommer upp till ytan. Man kan se på sandstränder att det ligger stenar ovanpå sanden. De har kommit upp på likande sätt.
Tips	Vi hade kulor som hade densiteten $2,54 \text{ g/cm}^3$ och sandens densitet uppmättes till $1,45 \text{ g/cm}^3$. Vid skakningen vandrar kulorna uppåt i sanden och kommer så småningom överst. Detta pga. att kulorna har högre rörelseenergi och högre densitet. Sanden packas under kulorna. Små partiklar tar platsen där stenen var och "lyfter" upp kulorna.